بیوسي

د عبدالهادي ریشاد
داشعارو دوهمه
مجموعه

۱۳۷۴

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مجموعې نوم - بېوسي

شاعر - عبدالهادي ريشاُ

دليکو کال - ۱۳۷۴ هـ.ش

د چاپ ځای - کراچي

د چاپ شمېر - پنځه سوه ټوکه

خطاط - عبدالناصر

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحیم

اهداء

دا د بېوسی مجموعه د هغو کورډاګو، زوی مړو او مور مړو پاک نیت ته چي د ناښادو اولسو د ښادیو صادقانه غوښتونکي وه او په دي ارمان د خپلو مغزنو ککریو سره ډک زړونه د مځکي په غېږ وروستل سوي دي اهداء کوم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سريزه

درنو لوستونکو!

ما د پښوکړ‌ړو د لمړۍ شعري مجموعې په سرکي ژبه کړې وه چې که مي توان ومونډ دوهمه مجموعه به هم د ځيره سره چاپ کم. دادئ اوس وتوانېدم چې د خپلو اشعارو د (بېوسي) مجموعه د چاپه راوباسم او ستاسي حضور ته يې وړاندې کړم. زه پسر خپل بول و دربدم، خپله گايه مي داده ترسره کړه.

گرانو لوستونکو!

ترهغه گړيه پوري ترڅو چې د پښوکرړو د مجموعې په باب ما ته د محترمو استادانو، شعرپوهانو او عامه خلکو له خوا مکتوبي، غيابي، حضوري د تائيد او تنقيد حالونه راتلل

(c) ketabton.com: The Digital Library

چي ويونكي كوربنادي به څه پکښې وواېي. نو مي ولې په هوا زړه مي كښانده وو. كله چي پوه سوم چي د پښتو كرزړ و مجموعه بيخي چاله نظره نده غوره ځولي، نه يې يو څخيځه انو، پـر كش كړې دی، وروسته مي نو پر ځان يك سنده كـــړه.
زړه مي پر پښتي سو. يو څه ناڅ مي پر كښېنـــوست.
چاچي زه د پښتو كرزو د مجموعې په تائيد سره مكتوباً ، غياباً او مخامخ غنولیٔ يم. دوی دي د سيالانو سـرسي. زه يې ممنون كړم.
او هغه كوړ بنادو چي د مجموعې پر بعضي ځـــايـــو تنقيد نيولیٔ دیٔ. د هغو تر دا پاك دين وګرزم چي پر يوه مخ يې نده كږ لي. او هغه بنادمنو او صاحب نظرانو چي بنه نظر او لار ښوونه يې راته كړيده. دوی ته سلامه دي، غيبي سپاره دې مله وي، كوړې و دان.
ښاغلو لوستونكو!
مابه دغه د (بېنوسي) مجموعه د وخته لا چاپ كړې وای. خو زړه د ژوند په نورانګل اخته وم، د بلي خواچي مي د چاپ د پاره خالي څه غرانونه ټول كړي وه. په هغه بنې د ګرانۍ داسي هنبه، باد ننوتیٔ چي د غرانو زيـږه سكه يې داسي ور سولولې وه چي غران د غازارزش خوځه كوي د خوشكۍ تروژن يې لا وزن سـپك سو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې د چاپ د پاره نه بسېدل، نوره لېښه، د پېښه مانه دړلودل چې د هغه څخه يو څه را واخلم او د چاپ مصرف ته يې ورکړم. نو اريان، په اريان پاته وم، په چاپ پورې يې اوګاره وم. يو چاته چې مې امېد دړلود هغه ته چې مې وړ ياده کړه هغه هم تله تېره کړه، ځان يې وځراوه، نه و هوخېدئ. په داسې وخت کې نو ما وار و سړې خا مخا واسرنګه کېږي. دا مې هم ځان ته عار باله چې ريشا' دې ديوې مجموعې د چاپ د پيسو په خاطر ځان د او ومحمد وپوروړئ کړي. دا مې هم نسواى منلاى، نه مې وړ بلل چې ليکلې چاپ ته آماده مجموعه دې دغه سې نا چاپه پاته سې. باړه مې زړه راغوند کړئ. ما ويل "څه توکل يې پر هغه چې بارانونه اوروي".

راولاړ سوم، پر چاپ خانو وګرزېدم. ډېرې چنې مې و وهلې. په ارزان بيه کاغذ پسې مې بازارونه متکره. په چونګې، چونګې د صورت په سوهانګې مې دونه پيسې برابرې کړې چې دا دبېوسې مجموعه په چاپ کړم، او ستاسې حضور ته يې وړاندې کړم. ما خو دا کار د - نس په خوزو وکئ. اوس نو پر تاسې ده چې نو کئ وخت وروباسئ او دېڅلا ويلو زحمت پر ځان تېر کړئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا چلي ما د بېوسۍ په دغه مجموعه کې
سل (۱۰۰) شعرونه وکښل.
د دې کراستې یا ګدلې شنل په تاسې اړه لري.
زه به تر هغو پورې غابښ وچیچم، چې تاسې یې تورې و
سپینې شنل سوې وېنې خپل د قضاوت د ترازوو پلو
ته ور غوړ ځوی.
تاسې ته به یاد وي چې د دې شعري مجموعې شعرونه
د ډېره وخته ما ته پراته وه. ما د پښتو کرزو د مجموعې په سر
کې لا دا خبره ستاسې تر غوږ تېره کړې وه. د هغه جملې
څخه مې بعضې اشعار د چاپ د پاره د لته راټېل
کړه. او بعضې نور یې لکه: - د
لوی استاد علامه عبدالحي (حبیبي) مرثیه چې د (پښتو ټولنې)
په مجله کې دا کاډمي له خوا نشر سوې ده. د عبدالباري (اشنا)
وېړنه د کندهار په مجله کې چاپ سوې ده. بر علاوه (۵۰۰) پاڼې
یې ګستنتړ، او نشر سوي هم دي. د محمد ګل (نوري) د مړینې
په یوه تلین کې چې د سرحداتو او قبائیلو د وزارت له خوا نیو-
ل سوی وو، ما هلته هم د ده په یاد یو شعر وواید چې البته
نشر سوی به وي. د جمال عبدالناصر مرثیه چې ما د ده
د مړینې په دوهمه ورځ وویل، بیا مې و مصرته د ده دفتر
ته ولیږل. ګاګارین چې لمړی ځل د فضاء په سفر ولاړ، او بیرته

(c) ketabton.com: The Digital Library

راکښته سو. د ده په افتخاري هم په هغه شپه شعر جوړ کړئ. او دده د فترته مي پس له څه وخته واستوئ چي خبر یي د (ازوستیا) روسیه جریدې خپور کړئ. د لمړی پلا د پاره چي (آرم ستراګ) امریکایي پرسپوږمۍ قدم کښېښود، ماد ده په شان کي هم یو شعر جوړ کړئ. په یوه پیټه کي مي ثبت کړئ، نو ګوره چي هغه پیټه به اوس چیري وي؟ د غسي زمانو ر شعرونه په مختلفو جرید و په مختلفو وختو کي خپاره سوي دي. لکه :- د اولسي جر ګي په مجله کي، د سولي د جبهې په جریده کي، د اوسني لیکوالو په دریم ټوک کي او نورو اخبارو کي چي زما سره یي نه تاریخ سته نه مي شعرونه یاد دي.

خــــــو اوس هم یو څه شعرونه د توَمني په اندازه راته پاته دي. که نور سره براېر سوه بیا به نو د خیره سره خبري کوو. چي بیا د بلدي د ګوروان کاندراونه سي. اوس یي د چاپ وعده نه کوم.

خوږو دوستانو!

که ستاسو دا خیال وي چي د دې مجموعې اشعار به دونه شیریني ولري لکه شیر پیره یا به داسي مفرح دل ودماغ وتسکین د هندهٔ اعصاب وي چي په هر ګونډي کي به یي ترنګ خوشي پرته وي. نو دا ګمان مو بېځایه بولم. ځکه پدې شرو کي د ۱۶۰ کلو دبې وزلو د ځګر خزکی، د جزغاله مغزو جزکی،

د ژړه دزلزلو چغکی او د زړه درزونه، دردونه، غمونه
، انعکاس او نقاشي سوي دي. که څه هم ستاسي به
خوا درووهي. خو د يپلادويلو توصيه يې زه ځکه درته
کوم چي، تاسي بيا هم د اولسو په جګرخونيو کي ورسره
ګډ او شريک سئ؛ چي دوی يوازي په غم کي پاته نسي او پر
دي تو ره لمبله تولـه داغ ديدګان او غمجن سره کښيني
او پاتا سره وړکي وروسته د غم کمبله تولـه کړي.

دا پلا مي د دي مجموعي نوم په دي خاطر ببوسي،
وټاکی؛ چي ټوله نا خوالي، ساړه اسويلي، دردونه، نادودي
زموږ ببوسي ده. هو. ذهني، جسمي، مالي، او نور رقم، رقم
ببوسی؛ زموږ په پښه دي. تر دي حده پوري ببوسه او بېر-
ندوکي يوچي د پيښي د تښه ټخه هم ببريږو. هانور خولاپريږده.
دا زموږ ببوسي نه بولی؟ چي پر يوه ټيک يې راته ايښي ده.
په سږ مو راته ګوري؛ توري يې راته پرتندي دي. د ناترسو
تر چپلاخه لاندي يو. د سياه سرو ژړاوي، بښراوي، الـه
لاوي دي. هلکان ځان د ډاګه، ډاګه وهي، پرخوله خولـه
لوږو د پوړته کيدوخوك نسته. په سترګو کي مو خاوري
رډ، بډ پاشل کيږي. ټا ټوبۍ مو وړک دئ. د خدای پراوبجه
مو څوك نه پريږدي. په هرځای کي شېر خطيان يو.
په جيب کي شانزده، په کندري کي سپيروني ندی پاته.

(c) ketabton.com: The Digital Library

لڅي وپټي شتمنۍ موڅغلوي. د خپلو هستيو پر سر په
ځيچه ايستلي يو. تېغونه او ارزی لا د لاسه راباندي
صا فوي. د دغه واقعيتو په نظرکي نيولو سره مي د دي
مجموعي نوم ،بېوسي، وټاکۍ. چي د اکثرو جملو څخه هم
دا ننځكي او بېوسيو بزغ او مفهوم راوزي. موز بېوسه
نه وو خواوس زموږ وس غښتو وسدارانو وړی دی.

خاوري عبدالهادی ريښا

(c) ketabton.com: The Digital Library

منـــــنه

زما کشري زوی (عبدالناصر) چي دوستان يې (کبلی) بولي راته تېنګ سو چي ستا دغه د ښوسی مجموعه دا ګبنت د چاپ د پاره زه ليکم. ماورته وويل چي "دا خو د زوی زړی دی. مګر ستا خط کله دوايي دی؟" خو ده تېنګار کاوه. ويلې "د طوا تکی دی که يې بېله ما بل څوک وليکي". ورسره ښه مي کړه. ماويل "ودي ګورو".

هلک رهي سو. د خوش نويسی يو کتاب يې پيدا کی. ورته وجوغېدی. اندر په يوه، يوه نيمه مياشت کي په خط کي دونه باولی سو چي پرخط يې زما باز کښېنوست. مجموعه يي په ښېړه توګه چاپ ته آماده کړه.

دی ډېر ذکي، يوه او مستعد زلمی دی. استعداد يې د ستايلو وړ دی. مګر نوښه وکوچي پر هيواد مود بلاسا ختلې ده. د دغسي ډېرو مغزنو، مبتکرو او سالمو فکرو خاوندان د بل په خاوره کي ترتلي، لی به ليه او تاک له تاکه ګرزي. پياز په ګنډه په ډوډی پوري حيران دي. د استعداد د روزلو او تحصيل استادان يې يا نسته يا هغه پخپله بخوله اخته دي.

زه اول د ده څخه د دي مجموعي د ليکني د زحمتکښی منته کوم. بيا يې استعداد ستايم چي په لږ وخت کي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دونه اَوُړَه سوچي مجموعه يې يک لوخته صافه وليکل. دا
دئ نن يې خط ته ستاسي سترګه هم وړاوړي.
خدائ دي ده ته برکتونه وړکي. وزر دې وزېږي.
دانسانيت په هره برخه کي د بريوغتي برخي وړته غواړم.
- ريشاء -

(c) ketabton.com: The Digital Library

فهرست

شماره ‖ عنوان	مخ
۱ . لوی ښنتن	۱
۲ . رب ته دریږو	۲
۳ . اې خاونده !	۳
٤ . دغه حال دئ چي نه چاغیږو	٤
۵ . لېوه هم پرهېز کوي؟	۵
٦ . حالونه مي راوړي	٦
۷ . بیچاره پروفیسر	۷
۸ . غم ځپلي اولسونه	۸
۹ . لامونه دي پېژندلي ؟	۹
۱۰ . تښتي د خولې خبري	۱۱
۱۱ . د خپل زوره ناخبره	۱۳
۱۲ . جنګ پر غَلَه دئ	۱٤
۱۳ . د لته ګذاره سخته سوه	۱۵
۱٤ . زوی مړي لاس نه اخلي	۱٦
۱۵ . للو ، للو	۱۷

لومړی

(c) ketabton.com: The Digital Library

شماره - عنوان	مخ
۱۶ . ملل متحد ته وایم	۱۹
۱۷ . که راتله نو پاخه راځي	۲۱
۱۸ . داځه سوران راغلئ دئ	۲۲
۱۹ . یاران یې بد راه کړه	۲۳
۲۰ . دتولو زړونه دک دي	۲٤
۲۱ . تر مرګه خوب	۲۵
۲۲ . وې شرمولو	۲٦
۲۳ . یاري صداقت غواړي	۲۷
۲٤ . مخ یې راو لګاوه	۲۸
۲۵ . دغه دئ ایثارنو	۲۹
۲٦ . کفن کښ	۳۰
۲۷ . بې باوره وعدې	۳۱
۲۸ . سل د زرګریو د ګر	۳۲
۲۹ . پس ګردنی	۳۳
۳۰ . نوبتي مرګ	۳٤
۳۱ . ناميندي	۳۵
۳۲ . حق ده پېره	۳٦
۳۳ . لرګي یې پکار دي	۳۷

(c) ketabton.com: The Digital Library

شماره ـ عنوان	مخ
۳۴. د زړه غمچینه	۳۸
۳۵. لوړ ختلم په ژړخانه ننوتلم	۳۹
۳۶. بې پرزو موټر	۴۰
۳۷. ژربه د نازه ولوېږي	۴۱
۳۸. کوربل	۴۲
۳۹. سر شکوني	۴۳
۴۰. مخ ته کرکنې	۴۴
۴۱. تماشه يې کوه	۴۵
۴۲. د بل لاس	۴۶
۴۳. تول دی دئ	۴۷
۴۴. شخصي حکومتونه	۴۸
۴۵. پښو ته لوېږي	۴۹
۴۶. د مغزو عملیات	۵۰
۴۷. تالي څټي	۵۱
۴۸. وروستي هڅې	۵۲
۴۹. د بندګۍ ژوند	۵۳
۵۰. د سرونو لوَ	۵۳
۵۱. نه تعلیم نه تربیه سته	۵۴

(c) ketabton.com: The Digital Library

شماره-عنوان	مخ

٥٢ . د غم حال دئ ____ ٥٤
٥٣ .زړه ته مولويږي؟ ____ ٥٥
٥٤ .ژړي تلي ____ ٥٥
٥٥ .ولي بل ته اړيو؟ ____ ٥٦
٥٦ .د غلو ملګري ____ ٥٦
٥٧ .څنګه وکم؟ ____ ٥٧
٥٨ .بې فايدې مجلسونه ____ ٥٨
٥٩ .نيکي غوښتني ____ ٥٩
٦٠ .په وينه بيده ____ ٥٩
٦١ .وچاته ور زغ کړم؟ ____ ٦٠
٦٢ .پرکمه رهي يو؟ ____ ٦١
٦٣ .پښتون پاته سو ____ ٦٢
٦٤ .لاس يو کئ ____ ٦٣
٦٥ . ذ غاليان سو ____ ٦٤
٦٦ .فراري عاشق ____ ٦٥
٦٧ .مردار خواره ____ ٦٦
٦٨ .ترکلکين راته ګوري ____ ٦٧
٦٩ . ګلګل ميري ____ ٦٨

(c) ketabton.com: The Digital Library

شماره ـ عنوان — مخ

٧٠ .توپک خپل و پردی نه پیژني	٦٩
٧١ .بېوسه یو	٧٠
٧٢ .پر صراف کلپي نه چلیږي	٧١
٧٣ .راغله، ولاړه	٧٢
٧٤ .بدي خاطرې	٧٣
٧٥ .منافق	٧٤
٧٦ .کوږ لاس کوږ مغزی	٧٥
٧٧ .برګ ګل	٧٦
٧٨ .ښه انګور چغال وهي	٧٧
٧٩ .پښې نه پر ور ځي	٧٨
٨٠ .آینده نتیجه	٧٩
٨١ .د بیت المال موږکان	٨٠
٨٢ .نه شرم نه حیا	٨١
٨٣ .ترکه و ارزانه	٨٢
٨٤ .سوک زړه	٨٣
٨٥ .اوږد زکندن	٨٤
٨٦ .پر یوه زخم بل زخم	٨٥
٨٧ .ښه کوئ بد مه کوئ	٨٦

پنځم

(c) ketabton.com: The Digital Library

شماره ـ عنوان	مخ
۸۸ . سګريټ کښنانو!	۸۷
۸۹ . نصوار ريانو ته	۸۷
۹۰ . خپلې ښکلي ته څُم	۸۸
۹۱ . خبره خلاصه ده	۸۸
۹۲ . خوندې نسته	۸۹
۹۳ . په ټوک يا څيره ګزاره	۹۰
۹۴ . د ډالرو مريدان	۹۱
۹۵ . بې سوره سازته اتڼ	۹۲
۹۶ . د غوښو اکسير	۹۳
۹۷ . جوال شکاف	۹۳
۹۸ . خرامبو	۹۴
۹۹ . ترنس کښنته مزدوري	۹۴
۱۰۰ . کږې لارې	۹۵

(c) ketabton.com: The Digital Library

لوی څښتن

مُصوّر، خالق، مالک د کائناتو
ته لایق د حمد، ثنا او د صفاتو
تا راکړي دي بې شمیره نعمتونه
اې منعمَ! معطي د انعاماتو
بینده په زره آگاه د هر بنده یې
مهربان یې نگهبان د موجوداتو
چې ستا حقه لار په صدق عملي کړي
هغو یووړه ستا رضا په عباداتو
ته معبود یې عبادت ستا لره بنایي
پرستش نه کړم د بت او فلزاتو
د شیطان د تیرایستلو پناه غواړم
چې و لاړ نسم د خو نکارو پر عاداتو
د صالح نیکوکارانو عمل راکه
ما خوندي کړه د روزگار د جنایاتو
ته هادي یې هدایت هادي ته وکړه
دی خواستگر ستا د مقبولو هدایاتو

رب ته د ربزو

مسلمانان چې د خپل رب څخه جنت غواړي
هسې مولا له بندګانو عبادت غواړي
هادي قران چې بندګانو ته لیږلی رب دی
باید په دوړو کې پروت نه وي تلاوت غواړي
مسلماني تش په خوله نه کیږي عمل ورسره
هم اوامر هم نواهي مطابقت غواړي
که مؤمنان موږ یو له بله سره ورونه بولو
همدا اخوت په صداقت، مینه، الفت غواړي
که څوک یوازې لمونځ کوي زکاة بیا نه ورکوي
نیمې آیات مني د نیم څخه فرقت غواړي
د همسایه سره اسلام د ورور ژوند خوښوي
هم د هغو سره دوستي او مودت غواړي
قتل، قتال، جنګ، جدل، فسق، فجور دی منع
سوله، صفا خوښوي نه چې عداوت غواړي
څوک چې تقوا لري هغه وي د خالق ته نږدې
څښتن عادل دی د بنده هم عدالت غواړي
خدایه ته رموز عمل ته مه ګوره خدایي ته ګوره
ریښا په ټول جهان کې سوله امنیت غواړي

(c) ketabton.com: The Digital Library

اې خاونده!

پاکه ربه ته خالق زه دې بنده یم
ستا له امره څنګه لیرې افتاده یم
په ګناه کې یمه ډوب ترسره پورې
د رحمت امید لرمه درمانده یم
شیطانانو یم د لارې اړه ولې
اې ستاره! عفوه غواړم شرمنده یم
په دنیا کې مې هم هیڅ خوا نسوه سمه
په محشر په خپل عمل سرافګنده یم
بندګان وایه وتاته یاغي سوي؟
او که زه په بیښا ستر ګو نادیده یم
نه ورورې، نه اخوت، نه مؤدت سته
پر دې حال به لاتر کله پاینده یم
زما د ژوند چارې راسمې کړه خاونده
زه ریښا، کله د چارو ساز نه ده یم

د غه حال دئ چي نه چاغيږو

راته وايي چي څوک ځما مخ دړواغ
د هغو خلګو لره پر زړه داغ

په خوله قال الله و قال رسول وايي
په خوړک کي مردار خوري لکه زاغ

په مجلس کي يې د ژبي لمبي وزي
وي د ننه زړه يې تور لکه ځراغ

چي د زړه او د خولې لاري يې يوه نه وه
منافق دئ غوره ژبه دا ابلاغ

چي يې ټول عالي صفات د پاک مؤمن وي
چيري و باسم د دې سړي سراغ

ولي نسي رنګارنګ ګلان خرجوه
چي د ګلو پر باغچو ګرځي الاغ

که په رنځ د خونريزئ سړی اخته سي
نه جوړيږي د خاکشير په نبا داغ

هر ګړی د نابوړه مرګ په ګروم کي
ريښا خنګه څوک پر دې حالت سي چاغ

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

لیوه هم پرهېزکوي؟

یا پیدا دئ تباهي لره چنګیز بدلوي ځګي کوډلي په خاکرېز

نعمتونه کړي بدل په تورو خاورو یا یې لا نس کړي په یوه ګړي پالېز

یا نبي راغلي بلبلان ونړي د باغه وا به نه وړي له کارګه د بلبل رېز

یا رمباړه، یا شیشنئ، یا ړاپي دل دئ حیوانان کله و یلی سي نیرېز

درنده حیوان دئ هرچا پېژندلئ نه پو تېزي د دوی پوست په قناوېز

سرچینه که سوه مردار ه تول مرداري که بهاندتر آخره وي کارېز

د مردار لا نس په خوړ ډېر حریص دئ چالیدلئ د کارګه، لیوه پرهېز؟

یو د بل حیات ته وینې د ځان ورکړي بل جلا د غوندې د وینو وي خونړېز

بنه و بد اعمال د هرچا جلا کېږي که څوک ولري د عقل و البېز

پر ریشا، د نفس، هوا لښکر راغلي

اوس به څرنګه کوي ځنې ګرېز

(c) ketabton.com: The Digital Library

حالونه مې راوړي

آ ښادمنوا! ما غمونه دي راوړي
ما د ګړوب هيوا د حالونه دي راوړي

تمول ژوندي يې پرتې باندې څخېدله
او د مړو مې تصويرونه دي راوړي

يو مخېځه وطن واړه هديره وو
د قبرو مې فريادونه دي راوړي

سوخته دله پرهار زړونه هلته پاته
ما يې تش آه و دردونه دي راوړي

په نکريځو سره لاسونه هوري ښخ دي
ما نامراده ارمانونه دي راوړي

ما د ساندو د ژړاندو سترګو اوښکي
سيلابونه، سيلابونه دي راوړي

په اوربل يې د اوربل ويښتان پاشان سوه
شاعر څو شعري تارونه دي راوړي

بهارونه غوټۍ نه وې غوړېدلې
د خزان مې ژړ بلګونه دي راوړي

پر ديوال ما غزه پراته وه د بېبيانو
د کوڅې مې ولونه، ولونه دي راوړي

د مرګ وزې په ژوندیو پانېدله
په سندکي مې هډونه دي راوړي

روڼ اتيانو لا تر کله روژه نيسي
دا دئ ما روژه ماتونه دي راوړي

داچې نن له دې محفله مستي ولاړه
خو ريشا د غم بيتونه دي راوړي

بېچاره پروفيسر

تور سر د ود وږي په زړه کي اور بلېږي
د کوړي پښان د زړه خونه سوځېږي

په ظاهره روغ، درون لړمون پخته يم
نا خبره د سباچي څه راکېږي

زما په رنګ تاړاک بل چاندئ ليد لئ
صورت نيږي، زړه لړزېږي، سترګي لوېږي

د علاج دارومي ندي پيدا سوي
پروفيسر مي په تشخيص لا نه پوهېږي

ډېر تېروني دوست د رنځ پوښتنه نکړي
بېګانه خوي په مرګ لا خوشحالېږي

ريښا مرګ ته انتظار باسه مرګ لنډ دئ
خدائ خبر چي د ړوند چاري دي سميږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

غم ځپلي اولسونه

پاته یم یارانو د غمجنوارمانو سره
نسته شیریني ژوندون تیریږي د ترخو سره

نه لرم خندا پر شونډو غم لرم، غصې لرم
زړه کې ګلومه ځپل درد ونه د غمو سره

چارا ته د عقل اساسي لاره و نه ښوده
شپه او ورځ تیریږي د پرسد ولېونو سره

خلګ اوړ اخستي دي په اوښکو کې غوټې وهي
هسې آموخته سوه د سړو و د تودو سره

ژر به آبد یده اولس له ګرمه سړده وخیږي
لار به پرې کوي د وړاندې تګ د کاروانو سره

مه نا امیده کیږه رښتیا غم غصې دې لیرې کړه
ځان دې کړه نژدې د غم ځپلو اولسو سره

(c) ketabton.com: The Digital Library

لاموند دي پېژندلي؟

د غه څوک دي چې يې وږني هم يې سوځي؟
دغه څوک دي لوټوي چې يې د ورځي؟
دغه څوک دي چې د ورور د جيب يې باسي؟
په رقم، رقم نوموي خنا باسي
دغه څوک دي چې شهري خلک د کوره؟
دغه څوک جلا کوي خپل ورور د وروره؟
دغه څوک دي چې قبرونه يې ډېرېږي؟
کور، کوڅه، مسجد بنارونه يې نړېږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا د دې عصر زمریان که چغالان دي؟
چې خورک یې د چېل ورور د کور چرګان دي
دوی پرځه دي تباهۍ ته جو غښېدلي؟
دابې رحمه دا بنیلي، بنویدلي
دوی څه وایي، څه کوي، څه یې مقصد دئ؟
چې هر ځای یې اوربل کړئ د حسد دئ
آیا پېژنئ یې دا ناترسه څوک دئ؟
دسور سات اوبنۍ چې هرکاله ته چوکۍ د
خلګو ویښ سئ بس ته، پرېږدئ چېل خوبونه
د ریښا سوالونه ورکړئ جوابونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

تشي د خولې خبري

د نړۍ بشر خواهانو، چیري ورک یاست؟
د مظلوم طرفدارانو، چیري ورک یاست؟
زموږ له حال څخه خبر یاست اوکه نه یاست؟
مهربانه پر خوارانو، چیري ورک یاست؟
د افغان پر سر وخته ناورین سیده دی؛
بشر دوسته انسانانو، چیري ورک یاست؟
سترګي پټي دي، که حق نسي لیدلی؟
حق بینانو بینایانو، چیري ورک یاست؟
انساني عاطفه، رحم ولي نیست سوه؟
رحم دِ له هستمندانو، چیري ورک یاست؟
افغاني ملت په وینو لړند پروت دی؛
بې سرحده ډاکترانو، چیري ورک یاست؟
بشري حقوق د خولې تشي خبري
د عمل وفادارانو، چیري ورک یاست؟
توازن نسته پلې سپکي درنې سوې
په نړۍ کي منصفانو چیري ورک یاست؟

ترغذا سو د سلاح کاروان د مخـــه

د ترافیک پیره دارانو، چیرې ورک یاست؟

د اوربل قوماندې پېر ژر عملي سي

د اوربند منصبدارانو، چیرې ورک یاست؟

د افغان نجات ته کمـــه لاره وزي؟

مخ کښانو، رهبرانو، چیرې ورک یاست؟

بشري نړۍ قرض داره د افغـــان ده

بندي غاړي دیندارانو، چیرې ورک یاست؟

د امید ستر ګي وتا سوته کږې دي

اې! د سمې لارویانو، چیرې ورک یاست؟

د کارګانو آوازونه پـــورته کېږي

له دې باغه بلبلانو، چیرې ورک یاست؟

په طعنه په اشاره به څه سې چـــوړه؟

خولې کړۍ خلاصې شاعرانو چیرې ورک یاست؟

ریښاء ورک دی، په تیاروپه د ربیلوکې

چیرې یاست مشعلدارانو چیرې ورک یاست؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

د خپل زوره ناخبره

په ښایست کې قافلې دې مخ ته اوړې
خوولاړې يې د تورمخ غلام و دړته
په مړانه دې دېبان دي چپه کړي
په قوت کې غرولاړې يې هرخطرته
اې د خپل مړاني، زوره ناخـــبره!
توره چا ده تېره کړې ستا وسرته؟
پخواني تختونه چاکره دړې وړې؟
چي پر وچه مځکه پروت يې وسره لمرته
په بربنډو او په شمله دې څوک اخته دي؟
په پړوني کي وړل کيږي و بهرته
سپينه وږخ دې د غفلت په خوب کړه ګډه
توره شپه به تېر وي و سپين سحرته
د بابا او د نيکه نوم دې هېر نسي
بد نامي بيا پاته کيږي وسړته
وروستی عمر د زيشاه د بې آبۍ ســو
وچه درختنه رسيږي وشمرتـــه

جنګ پرغله دی

که د ورونو ترمیانځ نه وي یکرنګي　　زندګي د ښخونه ده زندګي

د ملت ترمیانځ که یو وار نفاق راغی　　پر ور غورځي هر څوک او هر بنګي

دغه حال پر افغانانو نن راغلی　　د نفاق اساس یې ایښی فرنګي

د غیرت بګړی وغاړې ته لوېدلی　　افغانان دي یو د بل سره جنګي

ډېرین زړه وال د ورور په مرګ کړي فخر　　غواړم هغه زړه هاک چې وي سنګي

چې د بل په اشاره خپل ورونه وژني　　تر دې نسته بله لویه بې ننګي

نه آرام او نه امید د هوسایي سته　　زوړ و ووړ ژوند تېرو یې په خلوت تینګي

چې پر زړه یې د ورورو د حُب تاپې وي　　د هغو ظاهري خوی وي پلنګي

په میدان کې چې چرګان سره ببرسي　　لمړی ضرب یې وي پر تاج د کلنګي

رښتیا څوک دي پر سوړناکله غوږ نیسي

چې وي پورته آواز و نه سورنګي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د لته ګذاره سخته سوه

د سپين سرو د نازونو مي بد راځي
د سپين ږيرو د ګيلو مي بد راځي

مشران چي د خپل کور مسئوله نه وه
د کړو وړو خبره د هغو مي بد راځي

چي په کور کي نه تنظيم نه د سپين وو
له دې ګډ وډ تنظيمو مي بد راځي

چي نه قول نه وعده وي نه وړاشه وي
له دروغو د وعدو مي بد راځي

دلايل منطق چي نه وي په مجلس کي
وچ دلو وړ آوازو مي بد راځي

فيصلې چي په عمل کی تطبيق نسي
پر کاغذ د فيصلو مي بد راځي

هسې ډېر شيان موجود سته بد مي ايسي
خصوصاً يا د جنګو مي بد راځي

ريښا ولاړ سه يوې بلې سيارې ته
ستا له دې نصيحتو مي بد راځي

(c) ketabton.com: The Digital Library

زوی مړي لاس نه اخلي

سحرګر وڅه جادو را باندي کړئ
عقل فکر یې دئ زما له سره وړئ
د خپل ځان سره مي واک واختیار نشته
کشوي مي لکه مزغاړه کي پړئ
د ژوندون د پاره مخکه راته سره ده
د مرګي په کټ کي پروت یم لکه مړئ
د کم درد څخه نالش وکړمه خلګو
د وجود هره حصه مي ده کومېړئ
چي یې غوښته هغه هو ده یې پوره کړه
پر څه لاس را څخه نه اخلي زوی مړئ
د دوو ورونو په لاسو کي سنلاخي دي
یو د ابل حلالوي لکه اوزګړئ
د خپل کوره یې ریشا بهرته ویوست
پاته نسو په کاله کي د کور غمړئ

(c) ketabton.com: The Digital Library

للو، للو

الاهو للو، للو، خوب دي دړسي دلېمو للو، للو اٰباهی، اٰباهی للو للو
د ستړګو تور د زړګي سره للو، د توري شپې ژړېږه لمړه للو، پر د ښمنانو سپي لاس بره للو

الاهو للو، للو

اوس دي خوبونه کوه، پاک خوب کونه کوه، پر موړ نازونه کوه
ځان مړه وه په شیدو، خوب دي کوه تر سپیدو

الاهو للو، للو

سباقومونه روڼې، کار له غښتلي پالي، دوی ته دلوړي ساتي
ښتن دلویو کارو، د نوي، نوي فکرو

الاهو للو، للو

ته به اقوام ویښوي، ته به عوام ویښوي، بشر تمام ویښوي
ته د غفلت د خوبو، د جهالت د خوبو

الاهو للو، للو

نړی کي سپین دي که تور، هریو د ځان بوله ورور، نړی د ټولو لوی کور
سره یو ځای د قرنو، پر د ښتو، غرو و رغو

الاهو للو، للو

(c) ketabton.com: The Digital Library

وچه بېديا اوبه وه ، خړي غونډۍ شني کوه ، زوزان د بېخه ربه
زړونه راباسه د غرو ، وتړه بند پسر رودو
الا هو للو ، للو
پوره که لوړي هيلي ، د مرګ سلاح کړه ويلي ، وايه د ژوبد لي
ورک کړه خطر د جنګو ، خلاص کړه بشر د لمبو
الا هو للو ، للو
زما وصيت و منه ، حق عدالت چلوه ، خدمت د خلګو کوه
دغه قيمت د شيدو ، ستا ځنه غواړي ببو
الا هو للو ، للو
د خلګو زړه وساته ، زړه يي د زړه وساته ، لوی او واړه وساته
عالي انسانه للو ، پر خواري ګرانه للو
الا هو للو ، للو
آينده ښاد اوسې ، آرام ، آباد اوسې ، لوی سې د مراد اوسې
زما نازولي زړګو ! چي هېره نکړې آذکو
الا هو للو ، للو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملل متحده وایم

داده د انصاف، د عدالت، د حریت نړۍ
دا ده د بشر، بشرخواهی، انسانیت نړۍ
دا ده دانسان دترقي اوعصریت نړۍ
دا ده پرمخ تللي دوروری اود ښه نیت نړۍ

دا جملې که هرڅا په رښتیا سره ویلي وي
نن ریښې د ظلم او ستم باید ختلي وي

آیا استعمال داسلحو تاسي ژوندون بولئ؟
جنگ وانسانانو ته پیشرفت او تمدن بولئ؟
اوکه پرعوامو بمباري عصري قانون بولئ؟
و وایاست رښتیا چي د غه عقل که جنون بولئ؟

زه د ورور وژنه خود خواهي وجهالت بولم
زه د انسانانو جنگول لوی خیانت بولم

جوړ پر بې د فاع خلګو ناوړین دئ مصیبت دئ
دوی وایي چي جنگ داخلي کار د مملکت دئ
ځواند! هسي نه ده د بهر مداخلت دئ
هرځای چي جګړه وي د یو، اِن مسؤلیت دئ

هرجنگ په داخل کي د خارج څه تمویلیږي
دخل دخارج وي دسد خلگ په پوهیږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

غونډې د یو.این د سرغنه وعاقلانو وي
داسي معلومیږي چي بازۍ د هلکانو وي
ځکه فیصلې بې نتیجې د انا یانو وي
یا د فیصلو تعمیل پلاس د استادانو وي

وړ ده د یو.این استازي ژرچي استعفاء وکړي
یا دي د بې وزلو د نړۍ سره وفا وکړي

بعضي په پوهیږي چي جنګونه پرغله وي
ځکه فیصلو کي د زورګیر درنه پله وي
هر ضعیف النفس د زورورو پر پله وي
نه دئ عدالت چي ناحقیو نه شله وي

خود به په نړۍ کي تر دې لیري لمبې بلي وي
خود به جوړي سوي د زورګیر پر طرف دلي وي

جوړي تباهۍ ته کارخانې د سلاح ګانو دي
ګټي د غټانو تاوانونه د کچنیانو دي
ناز و نعمتونه د قوي تفنګدارانو دي
واره اختیارات فقط پلاس د څوکسانو دي

زه ریښتیا انسان ته انساني خویونه تل غواړم
یا د غه نړۍ د خپل مدار څخه وتل غواړم

(c) ketabton.com: The Digital Library

که راتله نو پاخه راځي

نه راځي چي تللي دي ژر نه راځي
کله که راتلله ډېر پاخه راځي

ګوري چي لاځو سرونه پاته دي
تش میدان ته بنه په پوره زړه راځي

اوس د ګل هوسو ګلستان نه دئ
دلته نوی اور په بلېده راځي

اوس يې د راتګ پاسپورټ په لاس نسته
دوی نه پر نخره نه د يواله راځي

یو ځل چي د غم کمبله نتوله سوه
بیا په وراړکونډي د واده راځي

هر وخت چي سړک يې او پاشي ولید
هغه ګړی پلي او سپاره راځي

یو کرت که لمر تر اوره ووتئ
هلته به ریشاء دلمر وړانګه راځي

(c) ketabton.com: The Digital Library

داخه سوران راغلئ دئ

کله بیا غوړېږي د دې باغ غوټۍ
ژړخزان پرشنه بهار راغلئ دئ
خپل باغ ته ځوک کله تیریدلای سي
هلته درنده حیوان راغلئ دئ

ماتي ککرۍ ځمل بد نونه دي
نن ورځ د سوټي دوران راغلئ دئ
زه چي آینده ته نظر واچوم
زما نظر ته وران جهان راغلئ دئ

او ښکي د یتیم دو چید ونه دي
دوی ته طوفاني باران راغلئ دئ
خلګ خوري، ډېري خوري، سکروټي خوري
دا رنګ خورنده انسان راغلئ دئ
دا سي خورنده پهلوان ژرځملي
دوی لره د لري زیان راغلئ دئ

(c) ketabton.com: The Digital Library

یاران یې بد راکړه

زما خوانږه یاران دي چیري راځه تللي؟
دوی دي تللي که بل چا دي تیر ایستلي؟
نا بللي بیګانه اوس راته ناست دي
ما په دوی کې څوک ونه لیدل ښاغلي
نه خبره، نه یې ژبه، نه وړاشه سته
نه یې زموږ د پرګنو حقوق منلي
دلته یو د زړه خوا خوږی پیدا نسو
کندوالي، یا تشي توري دي کوډلي
اوس به چیري زه خوانږه یاران پیدا کړم؟
چې پر لوتموتپو ناست وي د کلي
شکایت، درد وغمونه مشترك سوه
ریښتیا ستا په شان دي ټول پرزړه ویشتلي

د ټولو زړونه ډک دي

چا ته تش کړمه خپل ډک، ارمانجن زړه
کم طبیب دی چاره ساز، د خوږمن زړه ؟
پاک صفا زړه مي د رحم پیدا نه کړی
چي يې ګورم هر ځای وینمه، خیرن زړه
د دوستۍ زړه چا وما ته تر دې نکړ
نه خوږیږي زما پر حال، د دښمن زړه
د ناښاده زړګي حال چي چا ته وایم
ترما ډیر د هغه خوار وي، غمجن زړه
که په سینه کي د مینې خوږمن زړه وي
نه جوړیږي په تعویز، د مین زړه
د ډیر ګرومه څخه ډک زړونه ځوانان سوه
زنده دل به وو پخوا، سل کلن زړه
لکه نور زړونه چي ډک د ارمانو دي
د ریښا هم هسي ډک د ارمان نن زړه

تر مرګه خوب

زړه له ډېره ګرومه څه پړسوب کړي
عقل سوګه وه نن لیونتوب کړي

مینه د یار زړه غواړي اخلاص غواړي
نه ښايي بې زړه چې مینتوب کړي

سړي چې د جهل امبار ونه وي
خوشې دَی ادعا د سړیتوب کوي

چاته چې عادت د خوب ګولۍ سولي
پروت به وي ترمرګه پورې به خوب کوي

ګېنډغونډي چې سر ږک د هوا څه سو
کله بې لغتي وړاندي توب کوي

ګېنډ پخپله پورته خیالات نه لري
واړي د لغتو بې لوړ توب کوي

ځواني ککړې تر خاورو لاندي سوې
زوړ ریشا قبروته مشرتوب کوي

وې شرمولو

ډیر وشرمیدلو تر هرچا پورې . څومره خجالت یو تر دنیا پورې

هر ځای ریشخندي د بدلاسه یو . څه جواب به وایو تر بابا پورې

سترګې چې سې وچې بل څوک نه وینې . مړې سترګې ولاړې وې تر سینا پورې

څو نه د رواغان موهوم وانه وړیدل . حق وار ه باطل سوه تر رښتیا پورې

ډیرې د وعدو خلاف وړوسوې . نه ورسیدلې تر وفا پورې

دا ژمنه یې هم د باور نه بولم . سل ځلې یې وکړې تر سبا پورې

څنګه بې تمیزه زمانه سوله . خاندي د رښتیا خوار په ژړا پورې

(c) ketabton.com: The Digital Library

یاري صداقت غواړي

یاري نه کیږي په زور محبت غواړي
هر قدم د مینې غور، دقت غواړي
چي رضا د یار حاصله نکړي ګرم دئ
څوک چي ګرم سو هغه ولې جنت غواړي
رسیدل د عشق پر لار تسلیدل دي
خوب وخیال دئ چي په مفته وصلت غواړي
په آخر کي هغه پاته شرمنده سي
چي د یار د خوښې پر ته عزت غواړي
د غرور د خره د شا به راشوه سي
غمازان چي مي د یاره فرقت غواړي
ریښا صاف اوسه په مینه محبت کي
یار په مینه کي تنها صداقت غواړي

(c) ketabton.com: The Digital Library

مخ یې راولــــګاوه

زندګي راته زندان سو . دیوالونه نړولانه سوه
اولادونه اتکړه دي . آزادي غلامانه سوه
څه شي وکم؟ چیري ولاړ سم؟. ډېره دي وخپل منفور یم
کشران مي په خوله نه دي . مشران مو نازدانه سوه
په ما مخ دئ لګیدلئ . څوک مي غوږ پر کږونه ږدي
د وروستي عمر خواري دي . ښادي ولاړه بېګانه سوه
څوک مي ولي په ډبرو؟ . څوکلوي مي، غموي مي
چي پرسدي ځان بللئ . هغه واړه دیوانه سوه
ولي مینه، الفت ورک سو؟ . ولي هیڅ ترحم نسته؟
ولي عقل و لاړئ پښبوته؟ . چي پر جهل روانه سوه
اختیارات مو د ځان ندي؟ . که د بل د ول ته نخښیږو؟
که مو سد د سره تللئ . چي کاروته خصمانه سوه
بې چاره "ریشا" ځوږیږي . وروستي عمر پر تیریږي
دوږو په لاس کښېوتي . زړه د ګرومه پنقانه سوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغه دې ایثار نو

نور مو غټ کړې غټه وو بې لا نور
ځان مو تیت کړې تیته وو بې لا نور

خو مرې سپک سوې یو د بل په تله
ایا تر دغه سپکو وې لا نور؟

پخپله سرو کړکې ده دې ورونه
په غم کږ، کږ وو بې لا نور

بل ته خندا ځان ته ژړا راولې
خپل ژړېدلې ژړه وو بې لا نور

خپل ځوروو چې بېګانه په خوښېږي
بل ځورولې، ځور وو بې لا نور

زموږ په غوښو اجنبیان ماړه سوه
هم مستو، هم مړه وو بې لا نور

جوړې مو نه کړې آبادې و ځان ته
آبادې چېرې نړه وو بې لا نور

ریښا په خپل غم مصیبت کې ډوب دې
ندی انصاف چې زغو وو بې لا نور

کفن کښ

چې پوه شي د ژوند کار سره پتلیس
بیا پکښې پاسي تر ځې پوا بلیس
کله کله په امید سره زړه ښه کړم
تر نظر مې پټوخ وایسې تښیس
چې څه نه لري د دوی به څه سي سوده؟
چې هر څه لري هغه بیا وي خسیس
هیڅ دروغي امید مکړه د هغو نه
چې ورانې یې وي لوستلې په تدریس
یم د ظلم په سکنجه کې ورغلی
د قوي لاسو په زور سره یم پریس
د امتاع د کم ځای و بولم یارانو
چې برلیک نه امریکا وي نه انګلیس
ریښا هسې کفن کښ کس ته حیران یې د
چې یې وکیښ د شهید څخه کمیس

بې باوره وعدې

په وعدو په قسمو يې باور نشته
چاکه خپله وعده څو ځلې کړه ماته
د هغو قسم، وعده ختا ايستل دي
د رښتيا د صداقت لار ځني پاته
ليري، ليري او ګوښه ځني تېرېږه
له کاذب سړي مخ وګرزوه شاته
کاذبان هيڅ د وعدو پابنده نه دي
د پرون خبره غوړځوي سباته
له دروغو اسلام هر څوک منع کړي!
خصوصاً درواغان نه ښايي ملاته
د دروغو مزل لنډ وي دا متل دئ
په ميدان کې ژر راوړي رښتياته
بې حياته د حيا اميد و نکړې
مرګ بهتر وي بې حياته له حياته
وي ساته په صداقت پاکيزګي کې
خدايه! حقه لار ورونيسې رېښائته

سل د زرگریو د گگر

د ماتول‌وار یې خوړلی، پرکله د اتحاد دی
ماغزه تیت زړې، زړې سوه، کاړي وار داستاد دی
پښت له پښته بیا تړزویه، دی افغان اولس نیکخویه
پر میدان یې کلي لغړي، داد کم یزید ایداد دی
نه مؤمن غوندي زړه سوی کړي، نه انسان غوندی خپلوی کړي
زړه یې سخت لکه ډبره، داخاصیت یې دجلاد دی
که پابنده دقران دی، که یې خوی د مسلمان دی
که خیر په سود، زیان دی، هلته پاک د دوی جهاد دی
بڼ یې وکښې دخوش بڼو، ریشه کش معاندینو
چې بنا پر بنیاد نه وي، تعمیر خوشې بې بنیاد دی
پې یې ایښی د تو ژل کړي، پښ ستون چپه کیدل کړي
تر هغو چې نری کیږي، وفولاد لره خراد دی
پر دک خم چې د آساقي وي او تر څو چې ننگی باقي وي
نشئې به ملاقي وي، خمارې ته پرنه داد دی
چې بګړی یې د اسلام وي، خو په نیت د دو یادام وي
که هر څو ملا امام وي، هسې پټ لکه صیاد دی
د مغزو به څه ښادي وي، چې یې ژوند نامرادي وي
ښادي نه لرو ښامتو، د ریشا ژوندی نابناد دی

پس گردنی

بد نیتی دي، یوتربله بد بیني دي
تربګنی دي، خصومت دئ، دښمنی دي
بې عدلي، بې انصافي دکمه راغله؟
دبې وسو پرحق چوردئ، شبخونی دي
اولادونه دکم دو، دي ړانه خوره
دمرغانو په شان وړکي پلرګنی دي
نیک اعمال ولي بدلیږي په بدیو؟
که دقیق سو داخبري بیروني دي
پر دښتوګر زیدل کله تمدن دي
په ښاروکي پاته لږ څو کورنۍ دي
خلګو څه کوئ؟ پرکمه خوا رهي یاست؟
پردې لاري خورا ډیري دیدنی دي
"ریشا" وګوره پرشا وخوانظر کړه
درته پاته چي لا څو پس ګردنۍ دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

نوبتي مرگ

پرېږده چي مغازې دا سلحو سته
و بشر ته نوبتونه د مــرگو سته

که مرمۍ له ماخطاسي پر ور ور منبلي
په ضربه کي کله وخت د نښانو سته

استعمال دا سلحو باید جاري وي
په تعطیل کي یې تړل د فابریکو سته

انسانان چي یو د بله سره وژني
بل څه نسته تنها ګټه د پیسو سته

او که نه نو وروڼه ولي دښمنان سي
په هر جنګ کي پټ لاسونه د پردو سته

که سلاح سي د نړۍ له مخې محوه
و بشر ته فراواني د نعمتو سته

دوی د دې دنیا لذاتځان لره غواړي
و ریښتا ته صرف نعمات د جنتو سته

(c) ketabton.com: The Digital Library

نامېندي

څه چپل کاله ته کوږ مغزي د اندېښنو سره
اوښکي سوي لاړو نه د غمجنو کاروانو سره
لاره ده اغزنه سړک وران پل نړېدلئ دئ
چاودي پښي رهي يم د خولي خلاصو اولادو سره
څوری د لار ختم سو نوکان خوړمه د لوږي څه
وچه وچوبي ده درخته نسته د ابو سره
ورک مي سو تما توبئ نه گنډ غالئ نه ديوال ښکاري
ورځي تېرومه د قبرو اوکنډ والـــــو سره
و ايستل گراني د تن کالي په چپل قوت له ما
وچي مړی غوړه صدری يو وړه د جيبو سره
هيهات چي دا ښار رانده سترگي بيا د اوښکو سي وچي
هيهات چي په کڅکي به وي ناو ياني د مړو سره
ريښاء د انسانو د خوښيو مزه تللئ ده
شين پاليزي لا ښن سو د اوښانو په گلو سره

(c) ketabton.com: The Digital Library

حق ده پېره

ژبه خوله کي دومره کله سوځنده ده
لکه بل چي مي پر ژبه د اور لمبه ده
غمازانو زه پر خوله یم پېژندلی
چي په ما پوري خوږه ګوله ترخه ده
زه انسان یم د لرګی نه یم جوړ شوی
ولي کش زما پر سر د غــــماره ده؟

خو تبر لره د رختي لاستی ور کړی
د ریښو تخنه چي قطع يې تنه ده
د غړو مې يې خلګ تول لرزېدله
پر راغلې نن د بیري پرې لرزه ده
په غیرت يې د زمري نوم وګټی
د بانبي پنجه يې ښخه پر کله ده
نن يې ولې د همت بګړی شوه کړه؟
پر سر پروته يې خالي، وچه ډبه ده

څو عقلونه په سرو کي پیدا نسي
د هر چا څه وړکه لاره او کوڅه ده

(c) ketabton.com: The Digital Library

لرګي يې پکار دي

هيڅ قوت ورپاته ندئ يو زره
بايد نسي پر خپل ځان باندي غره
د ميوې اميد له هغه ښاخه نسي
چي ياوچ وي، ياپه بيخ کي وي اره
وچه دړخته بيرته نه کوي برګونه
نه ګلونه، نه ښاخونه ګرسره
دچرسي زويه دګټي اميد مکړه
دهغوڅه هم چي ناست وي پر پره
هغه باغ ته چي باغوان يې نه دړلودئ
چغالان ورځي پر دړ اوپر سخره
دلېوه څخه غټ مزونه لا بيريږي
چي له څنګه ځني پورته کړي بره
زه ريشاء دهغه چاڅه ډېر بيريږم
اسلحه چي يې وڅنګ ته وي خره

(c) ketabton.com: The Digital Library

د زړه غمچینه

گرانه د شید په ډول سپینه ده
مخ لکه سپوږمۍ دي ماه جبینه ده
یو ځل چې د یار وځنګ ته کښېنستل
هغه وخت له شرمه سره وسپینه ده
پټه خوله کې یو کتاب خبرې کړي
زړه کې یې ساتلې پټه مینه ده
کله چې په ناز سترګې راواړوي
پوه سمه چې نن لږ څه خوښېنه ده
شونډه چې یو ځل ترغاښو لاندې کړي
هغه وخت یې مینه له یقینه ده
لوړ قد یې چنار غوندې رسا ښکاري
ملا یې هم باریکه هم وربښیمنه ده
کله چې کوڅه په خپل لاس و اُوبي
هغه د رېښا د زړه قمچینه ده

(c) ketabton.com: The Digital Library

لوړ ختلم په زېرخانه ننوتلم

ما فضاء ته د ختو لاري څارلې
په نصيب مي گورستان يا زېرخانه سوه

چې هوس د پروازو راته پيدا سو
وزر وچ سو زما په پښو کي زولانه سوه

نابوېره د صياد په دام کي گير سوم
بهانه راته د دام يوه دانه سوه

يا به مرگ اوس قبلوم، يا به پړ غلئ
اقرباء راڅخه ولاړه بېگانه سوه

عقل هوښ راڅخه تللئ ليوني يو
داپه دې چې مشران مو ديوانه سوه

صدقه مي خزانې نسوې د خپلو
هستي واړه د پره د يونذرانه سوه

آئينه غوندي رشتيا نسم ويلى
دروا غان مي په دنيا کي افسانه سوه

د تعمير په امېد ما وې ليځې نغښتې
د ريشاء د پلاړ کوند غالى ويرانه سوه

بې پرزو موټر

چې د رست عمر یې تېر کړی په مزو وي
پر بل چا یې کله هسې ژوند پېرزو وي
پر پالنګ د عیاشۍ خوب نه کیږي
خوب یې نه وړي چې بستر یې دا غزو وي

تېر واته دي که د کاړ هیله ترې وسي
چې لوی سوی په نعمت او په نازو وي
په غفلت کې ښکاري ښکاړسي ښکاړولی
ځکه غلی ناست چولوته د خزو وي

ده بهتره چې چپ کښېني په مجلس کې
هر مجلس چې ډک په غټو آوازو وي
چې د ژړندي پل یې څرخي پر سر باندي
څه ښادي به ورته پاته د مغزو وي

پوره، پوره غوړځېده د بل لرګي ته
دا کاړونه یا دیز یا د بېزو دي
هر موټر چې بې ډرېوره وي، ولاړ دی
خصوصاً چې بیا بې تیلو، بې پرزو وي
ریښا صبر تحمل ډېره په کار دی
که په ژوند کې در سره کمه آرزو وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژړبه د نازه ولوېږي

لاس راخڅه واخله ای ظالم بې دین غمازه
تېر به دي دوران سي ژړبه ولوېږي د نازه
څونه څوکلېدل، څونه جفا هم تا و نکړله
وګوره تاریخ ته تر انجامه له آغازه
ظلم که تعدا وه که هوس وو نو دي بس دئ
نه یې تر آخره بهره مند له امتیازه
تا که ځان پټ کړئ دئ د طلسم په لباس سره
اوس نګار پوه سوئ دئ چې څو مره یې چمبازه
څه توری واخله د جانان بې اعتنا ده یې
ما لره د خپل جانان د وصل درګاه بازه
خوار ریشا په عشق کې که څو څو کلېدلی دئ
شکر دئ خاونده معشوقه پوه سوله رازه

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوربل

چي ترستر گومي د يار اوربل جل بل سو
اور دميني مي د زړه په کور کي بل سو
تازه دمه وم د سوي زړه د سوخته
زړه مي وروسته بيا له سوي څه په کوربل سو
د فراق بتي بيابان راته انګار دئ
مخامخ د اور لمبې راته کوتل سو
د حباب ترچتر لاندي مي اتراغ دئ
د سکروټو په باران کي مي منزل سو
هيڅ نسخې مي د مرض علاج ونکړ
د ګولۍ پر ځای ګولۍ راته اجل سو
ريښاٸ ستا لا آينده ژوند ته اميد دئ
چي پر زړه د غشو واري مسلسل سو

(c) ketabton.com: The Digital Library

سرشکوني

د خپل ځان رښې يې وسوځې په لمبو کې
په کنډرې کې پاتې نه سو سپېروني
د بابا هستي يې ورکړه بېګانه ته
اوس د بل پر دروازه دئ ژړغوني
هيواد ټول په لمبو کې سوځل کيږي
پاته نسو د اديې پر سر پړوني
هيواد وال دي تر څپر و لاندي سوي
پر لړزانه چوکۍ جنګ او سرشکوني
پر ماشه باندي يې ګوتې سره اېښې
وکوتې ته کړول د توپک نوني
چي د جنګ لمبې يو لږ څه آرامېږي
د بل لاس په لاس کي ورکړي اوړلوني
چي جنګي جامه وجنګ لره په تن کړي
بد مي اېسي ساده زړله برګ پټلوني
ريښاء ناست په لنده بله زېرخانه کي
پر پښو درد دئ لګېدلئ لکوني

مخ ته کرکنډي

شړمښان یوار پسه کړي انډي
ځني وځغلوي هر یو خپلي ونډي
انسانان هم ځني دي لېوه صفتـــه
ځغلوي د وړور د مالـــه څخه پلنډي
د حلال مالوپي نه وکـړلـه څـــکـه
د کي خیتي د حـــرامو تنډي.تنډي
چي د خولي او د زړه لاره یوه نه وي
منافق دئ په اسلام وهـــي ملنډي
رقیب لس گرایه بدتر تـــر شړمښانو
عاشقان یې پسي واخـــتل سالـــنډي
و مزله ته رسیده هغوته گران وي
چي په مخ کي ورته پروتي وي کرکنډي
د ریشاء اوږده مزلونه دي په مخ کي
رېبه ته کړي اوږدي لارې، ده ته لنډي

(c) ketabton.com: The Digital Library

تماشه يې کوه

نه ده نکتايي د عصريت نخښه
نه دي پوچ الفاظ د علميت نخښه
تش کوټ و پطلون سر پتوت نه بولم
څو پکښې و نه وينم د پت نخښه
چاکه مظلومان تر لاسو ونيول
دا ده د غيرت د شهامت نخښه
يا که يې پوره کړې د بشر خواستې
دغه ده بيشکه د خدمت نخښه
زړونه له دې ژوند څخه تنګ سوي دي
نسته پر نړۍ د حريت نخښه
نه ده و بشر لره سلاح پکار
دا د قدرت منو د قدرت نخښه
ورځ په ورځ بشر و تباهي ته ځي
سيل کړه ريښا د جهالت نخښه .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د بل لاس

ډیر بشاش مخونه سوله پژمرده
ښادي ولاړه خلک ډیر دي غمزده
انساني خصلت د خلکو فراموش سو
ولې جوړې یې کړی د ځانه درنده ؟
مړیده یې د انسان په غوښو نسي
چا پیدا کړه دا د غوښو خورنده؟
وروڼه ولې یو تر بل تر لـه وتلي ؟
رسوایي ده ، نکړي یو د بل پرده
اکثر خلک چې مقصد ته نه رسیږي
اجنبي لاسونه سته پس پرده
ویره خوله د خندا نسته شنډي بوڅي
غمجن حال دئ نه خوښي سته نه خنده
ریښائ ناست د بې وسۍ څخه نالش کړي
د سیالانو په مجلس کې شرمنده

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټوله دی دئ

بېګانه ته يې ښندي خپل وړوريې مړ کړی
په عالم کې شرمنده سوځان يې خړ کړی
هست ونيست يې واړه وړکړه وپردوته
د اولس ترمخ يې ځان لڅ ولغړ کړی
له بهره يې اولاد ته څه را نه وړه
لا د لاسه يې اولاد ته ځان منګوړ کړی
د بابا عزت يې وپلوړه په جهل
ځان يې نورو ته په دې توګه ګادړ کړی
د خوړ کې بنارسي جتي پر سر کړه
ده وخوړ ته ور پر سر د غم ګډړ کړی
د هيبته يې زمريان لا لړزېدله
نن يې ولې ځان بابنې لره کوکړ کړی؟
په پاکې کې يې قدم مخ ته وانه خيست
تر ځوا يې لا ميدان په غم ککړ کړی
ټوله ته يې غره مسه په کردار دي
ريښا ښه سوچې اصلي نثر دې پړ کړی

(c) ketabton.com: The Digital Library

شخصي حکومتونه

برني پر پرونې باندې تاوان کــړه
نني ته د سبا وعدې بيان کړه
چې سبا سوتياري د تيښتې نيسه
آماده و استعفا لره خپل ځان کــړه

د شخصي حکومتو دغه قانون دی
بله پلا بيا په بل شکل ځان عيان کــړه
ته ودې په مطلب بنه سره پوهيږې
بېچاره خلک په ځان پوره حيران کړه

په خلوت کې تا ته هر عمل جائيز دی
پر بهر خبر د خدای، حديث، قران کړه
که په پټو محفلو کې هرڅه لــــــځ سې
خود باندې سپين پټکی، کميس، تمبان کړه

دا دنن د بدکارانو دود، دستور دی
چې د خلکو ترمخ سپين ځان مسلمان کړه
که رضا د خدای، مخلوق ځان لره غواړې
ريشاء ځان دې حقيقي عالي انسان کــړه

(c) ketabton.com: The Digital Library

پښوته لوېږي

که سيلۍ اوري که سوځم په لمبو کي
که خندا کړم د ژوندیو په قبرو کي
واړه دی دي په ما هسي چاري کاندي
تيروم ژوند زه د عشق په مرحلو کي
د جانان د کلي خواته بې پروا ځم
پېره نکړم که تېرېږمه په سپو کي
د فقير او سپو خو تل سره پرتوي
په يوه ډوډۍ رالوېږي ژر په پښو کي
ځوېښ رومي خپل جانان وېلې نه دی
غمازا کله شمېرمه په سرو کي
زما د عشق مِس معلوم سوي دي وپارته
رقیبان ژر حسابيږي په پردو کي
په رشتيني عشق چي زما گل رخ خبر سو
ريښا، گرزه د گلا نو په باغچو کي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دمغزو عملیات

ورکاوه يې دکومک په نامه ونج
اوس د هرې روپۍ سود اخلي څهار پنج
د سرونړو کتوریان يې په غلا یووړه
زوړ منګی یې ورته پرېښود پر ګړونج
طلائي خښتې يې وړې په عوض کې
ورکوي وچه تکه لکه اسپنج
د بابا غوښې يې وخوړې کارګانو
د زامنو په کله کې نسته سنج
پر مغزو ماهرانه آپرېشن سوئ
چې ساده مسایل دېر ایسي بغرنج
د لستوني مار دئ ډېر په عذاب کړئ
سوه د هر یوه ښه لکه نارنج
یو کچکول، یوه لکړه ورته پاته
ځغلوي ژر اوسنۍ ځوانۍ ګنج
یوه ورځ به د حسابوکتاب راسي
چې یې وېچي مغزی، پښې وآرنج
ریشا، هېڅ ناست دئ په چرت کې نه پوهېږي
وړې له دغسې ناخوالوڅخه رنج

(c) ketabton.com: The Digital Library

تالي ښتي

چي پرچاپي د عتاب سترګي کړي غتي
هغه دم هغو په پښو کړلي چوتي
نه اسلام، نه شهامت دئ نه غیرت دئ
چي دورور په غوښو وهي سمتي
دا ښکار ندئ چي پر لار، لار دي لغ کړي
ښکار هغه چي په هوا ولي خرګتي
کاسه دکه د حلال رزقه مزه کا
نه چي بل د رته ولاړ وي تالي ښتي
چي د ورور د سر په بيه لنګی غواړي
خدایه ! مه کړي راپر سر هسي خرتي
پر کاغذ باندي مي وکښې خوښري
هسي پروتي وي په زړه کي لکه ختي
دا بيتونه د ریشا که چتيات بولي
نادانانو اعتراف وکی په متي

ورستې هګۍ

لو ګيله د زورورو څخه کيږي
چې وې نکړ د کمزورو لاس نيوی

د تور زنو شمله ورو غيرت ندی
چې کوي د ورور پر حق باندې تيری

چې ملت يې تر خپل ځانه پوري هيروي
د هغو په برخه مه بوله برې

مجالس او فيصلې يې نتيجې وي
يکښې ګه چې په خيرن زړه سوسړې

چې تر چرګې څوک ورستې هګۍ کې لاندې
اميد مه کوه چې وباسي چيچې

مسلمان که تر نامه زيره اوږ ده کړه
پر شکمن يم که يې لند وونيم ګزی

د خالي او بو به څوک کوچې وانه خلي
د غرکې چې هرڅونه وي شرپې

ريشا، هغه وخت خپل ځان بختور بولي
که يې وکی د تيريو مخ نيوی

(c) ketabton.com: The Digital Library

د بندګۍ ژوند

شوه کیږي به د قبر و زندان ته — که هر څو دي نن هوا د آزادۍ ده
دغه لارچې دي اخستې ده بندیزې — فکر وکړه دغه لار د بربادۍ ده
لکه غاړه تړ ابده لکه نه وي — کله، کله لکه غاړه د زندۍ ده
پردې تموله غوړولي مستان ګرځي — زمانه نن د سوټي او د رندۍ ده
که د عجز و خلوت ته شو د ننه — خلوتګاه وهر فقیر ته د ښادۍ ده
که شاهان په دې خلوت کې څوک محصور کړي — ورته پېښه ناجوړې د سابندۍ ده
د ریشا ژوند نه شاهي نه فقیري سوه — ژندګي د بندګۍ د بې خوندۍ ده

د سرو نولو

نه ورځم د یار کوڅې ته نه ورځم — توري جولي هلته تګ و دو کوي
سپي غماز مي لاره بنده کړې ده — د رکي د جانان ولاړ عوعو کوي
کله چې حضور ته رسېدلی سم — لار کي رقیبان را ته پېشرو کوي
یار مي د زړه کینت ته ور لوېدلی دی — هلته مي د عشق د وږو د رو کوي
کله چې د حق آواز تر خوله خېژي — دوی لکه میناوي کمچو کوي
ډېر، ډېر د رواغان مي اوریدلي دي — پوه یم بیا پر نورو وعدو خو کوي

نسي رسېدای ریشا تر یار پورې
څو چې جلادان د سرو لو کوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه تعلیم نه تربیه سته

تعلیم نسته ماشومان بې تربیه سوه　　مکتب وران سو معلمان څني کنده سوه
تربیه د وړکو جنګ دئ یا بنکنځل دي　　مور و پلار یې د ډوډۍ په غم اخته سوه
په کوڅو کې کڅنیان واړه لوڅګان دي　　په ډېر و سړه ولي د یوانــه سوه
جهالت ورځ تر دا بله ورځ ډېرېږي　　خوی خصلت یې د حیوان اُد بوده سوه
پلار یې وزي د روپو وتو لېدو نـــــــــه　　اولا دونه یې کوڅې ته وړ ایله سوه
انساني خوی یې بدل په حیوان توب سو　　هم یې ناسته هم خبري د شوده سوه
د ریشا د خولې چې هر اوف، آه، اُوړي　　پر کاغذ د فریادونو مجموعه ســـوه

د غه حال دئ

غوښې خوري د خلګو په جرئت سره　　وینې یې څښي په ډېر لـذت سره
نس یې ورځ تر بله ورځ پاړسوب کوي　　خېټه به یې و موښلي د چټ سره
ورځ راځي چې لړئ انفلاق وکي　　څیرې به لړ شین سي په شدت سره
وې پلوړل د پلار هډوکي وپلوړل　　راپې نیوئ جهل په عـزت ســره
مه کوئ د خدائ وروی ته وګوری　　ګوړئ تولــه حـــال ته په دقت سره
دا د هوښیارانو کار زه نه بولـــم　　ګډه بې عقلي د حماقت ســـره
چاچې د بوړلو حقوق لاندي کــړه　　ځئ به بندي غاړي د ذلت ســره
چاکه مظلومان لوړي ته پوړته کـړه　　دادئ رېشا ځوند د شرافت سره

زړه ته مولويږي؟

ټول خوند ونه ټول، زموږ د زندګۍ سوه
موږ ته پاته زندګي د بې ننګۍ سوه

ځوانۍ نن ورځ دي مړه چېچيان ايستلي
زما په خيال چي دا دنيا وړسته هګۍ سوه

ځليدونکي ځلا ورکه سوه تياره سوه
له محفله څخه پوړته مار د نګۍ سوه

ترانې د عشق به هرچا ږغولې
خولې ګبې سولې او ماته سارنګۍ سوه

هغه زړونه نن د جوشه دي لوېدلي
چي له سره راشوه شخه لنګۍ سوه

افغانانو خپله توره بل ته ورکړه
افغانۍ توره روسۍ يا پرنګۍ سوه

څوک دي ولي په وينا وو نه پوهېږي
ريشاء ستا ژبه توړۍ سوه که ګونګۍ سوه

ژړي تلي

داځه حال د چي ژړېږي کونډي رنډي
ديوې هغتې ناويانې سولې کونډي

د چاپېښې لکه چغلي دي د ننګري
د چاپنډي، پنډه، نوړې هم سوې پنډي

نااهلان په دغه حال پوري خندا کا
عاقلانو ورته وچيچلې شونډي

خلګ نه ګوري وبدي آيندې ته
وجواب ته يې نيولې خولې دي منډي

ټول اولس پر دې لمبه نه ځانيږي
پر کمنۍ لمبه نه سي لويې غنډي

چي چړې يې د خپل کامه پوټولې
د هغو چړې عالم ته سوې برنډي

د غفلت تلتک يې کښي کړي پرسرباندي
ژړي تلي يې راووتې ترخنډي

ريشاء مه ورځه پر دې ناحقه لاره
د ناحقي لاري و ځغله په منډي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ولې بل ته اړ یو؟

تېل مونسته د څراغ او د اوجاغ   بل ته اړ یو موږ په تېلو د څراغ
پلېسوزمو وخپل ځان ته پیدا نکړئ   لګولئ مو دئ بل ته چهل چراغ
هم په ستن هم په کفن بل ته احتیاج یو   په هستي کي یو ښتمن زړګی داغ،داغ
زراعت ستړ مالداري ځکي پرېوانه   مګر نوړیي له تولید څخه سوه چاغ
په سترخوان کي که یوه ګوله پیدا سي   د هوا څخه غوټې وهي پرې زاغ
خولې د منډي د زړه حال ویلای نسو   موږ د بل تر نظر یو لکه اُلاغ
ولې اړیو په هستي کي د بل لاس ته؟   راسئ وباسو د دې اړتیا سراغ
که اصلي علت د دې حالاتو غواړې   ریشاٌ وابه وړې پنځوس قسمه دړواغ

د غلو ملګري

نه جوړېږي څو اخلاص، صداقت نه وي   نه خپل کېږي تر څو مینه، الفت نه وي
وهرچا ته خپل حقوق کله رسېږي   چي حاکم د عدالت حکومت نه وي
که د چورد پاره ټړي وي پرانستي   په هغه ځای کي د خلګو دولت نه وي
حاکمان که سوه د غلو سره ملګري   مال لا څه کوې د سر امنیت نه وي
بدامني او ځان ځاني چي هرځای راغله   بېره،، وهم وي مال، سر سلامت نه وي
پر بې وسو، زوره وړ کوي ظلمونه   د بې وزلو سره زور و طاقت نه وي
ریشاٌ غواړې پر نړۍ چي عدالت وي
په بشر کي خیانت، جهالت نه وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

څنګه وکم؟

د فراق په لمبو سوی خوږين ځګر يم
د وصال په امید ناست صبح و دیګر یم

ما د میني لار په ویښوا وپاشي کړه
اوس د ډيري خونريزۍ روند په نظر یم

د زړه ويني مي د خولې څخه فوران کړي
کج مژګانو يې وهلی په خنجر يم

سر و مال مي د وصلت پر لاره ولاړه
د عشق لاره کي زه تير تر مال و سر يم

سپي رقيب د يار له دره فراري کړم
د هغې وږځي تر اوسه دربدر يم

چي په سپينه وږځ کالي راڅخه کاږي
نو به ولي هسي غلو ته خوش باور يم

له درباره چي آشنا نا آشنا باسي
زه ريښا به تر هغو د بل پر در يم

بې فائيدې مجلسونه

یو سړی وي د توپو په ویشتو ستړی
بل په ځغاسته پر دښتو، بیابانو ستړی

چا شپه تیره کړه په چور پسې روان دی
د هغې خوا د گونې په راوړو ستړی

چې لري بې همه د خواست لاس بل ته نیسي
سو نادار پر زیارتو په نفلو ستړی

څوک جامونه پې پرې چینې تشیږي
څوک کاگل لره د بام په کاسو ستړی

څوک په شام پارېس مخ زیږه خیشته کړي
بوټ پالیش والا په بوټ و موزو ستړی

شپه او ورځ یو ځای و بل ځای ولې منډې
هر هیڅ په بې فایدې مجلسو ستړی

دې ستړیا و کې ظاهره منفعت سته
په باطن کې وي په ډکو کلمو ستړی

وریشانه هوسایي نده ور پاته
هره ورځ په جنازو فاتحو ستړی

نیکي غوښتني

پناه راکړه د شیطان د وسوسو . حب مي و باسه له سره د پیسو
ما د حق او حقیقت پر لار رهي کړه . چي را وو زم د نااهلو د جلسو
انساني خوبونه زما سره همراه کړه . نه لیوه غوندي چي ګډ یم په پسو
د هغو ملګري زما په نصیب مه کړه . چي په دام و کولمي کا زړي د نسو
چي تیر نه وزم د ناکسو په وینا وو . ما غالب کړه د شیطان پر دسیسو
د ریښا د تسلیم لاس و تا ته پورته . خواست کوي د خان اولاد د اولسو

په ویښه بیده

د دښمنو په لمبو سره تاوده سوه — یو د بل په میدان کي سره سره سوه
د غرور ه تخته بیا په مستئ راغله — حقیقت په سترګو نو یې پرانده سوه
چا دوی ته د نشې پیکارې ور کړه — چي مستي یې د مور لې په زغیده سوه
لکه مږ د بل د عوت ته حلا لیږي — غامیي پرې مذبوحانه یې غورځیده سوه
په خوبي موادلړ لیجي ماغزه دي — په ویښتوب کي څملیدلي د بیده سوه
د ریښا لزانه زغ محفل زغن کړي — دا زغن او انږې سوړه سرینده سوه

وچاته ورزغ کړم ؟

هدیروکې موږ وچاته کړو ورناړې
ساکښ نسته چې دخلګو ناره واوري
موږ دخپلو پیشرفتو لاړې څارلي
شاوخوا سوې راته بندې ټوله لاړي
چې رښتیا سي اوس په هیڅ چا باور نسته
دباور دلاري مله سوله بې لاري
ګرم وسرد حالات پر موږ باندې تیرېږي
سینې سرې سترګې چې وینم خونکاري
باوله مې رابلل د زړه علاج نسته
اوس به خوږم پر ککرۍ دګوسو واري
خوراډیرې دامید وعدې یې راکړې
نن پر خپلو وعدو کړنه سوله ناکاري
دریښا حیات ګړۍ په ګړۍ مرګ دی
چې دزړه ټخنه یې چې دوینو داري

(c) ketabton.com: The Digital Library

پرکمه رهي يو؟

ومزله ته زه پرلوري د خطر ځم
پدې تګ کي په پښونه ځمه پر سر ځم
مزله وال په سپينه وړځ له مانه تېر سوه
زما په مخ کي توره شپه ده مازيګر ځم
ناست چرتي يم د مزله لاري بنده
د مرګ لور ته زخمي زړه سوی ځګر ځم
د کاروان مهار په لاس کي د ساربان دی
اختيار نسته چي چټک په خپل نظر ځم
لاره ورکه د مزله ده شپه تاريکه
په بيابان کي دوړي، هيسته لروبر ځم
بې آبي ده احتمال د چولي شته دی
ترلمر خرکه ناخبره بې باور ځم
زما ريشاء څه د سفرلوري ورک سوی
چي پر کمه خوا روان په کم سفر ځم

(c) ketabton.com: The Digital Library

پښتون پاته سو

تخت د سلیمان ګنج د قارون پاته سو
د هر پاچا جلا مضمون پاته سو

کرار، کرار پسي تو لیږي تولـــه
نن به روان سي که پرون پاتــه سو

چا زرغوني درختي د بخه وکښـي
د بل آباد باغ شین، زرغون پاته سو

یو د بل مال ته پر ځلورو ورځــي
د بل یو لاس او یو یې ورون پاته ســو

انسانیت د افغــانــانــو ولاړی
اوس یې خالي کوټ و پطلون پاته ســو

انسانان ځي روان پر مخ دي رهي
تاجک، ازره، ازبــک، پښتون پاته سو

د ریشا نوم او یا نښان به څه وي
که پر پره دي محکه مسکون پاته سو

لاس یو کئ

پښتانه، تاجك، شیعه، هزاره گان — ترکمن، ازبك، بلوچ، نورستانیان

هر تکم چې پدې خاوره کې هستیږي — بلل کیږي په یوه نوم د افغان

افغانان د دې هیواد میراث خواره د — ځکه ټول د دې خاورې دي بچیان

اشغال گر غواړي چې د وی سره جلا کړي — چې بیا وروسته وي اشغال ورته آسان

لمړی غواړي چې پر قوم، مذهب یې بېل کړي — پدې توگه یې کمزورئ کاندي توان

بیا جلا، جلا پر هر یوه حمله کړي — د بشر د غوښو وږي شرمښان

افغانان که ځان اولاد ته امن غواړي — د دښمن په دسیسو دې پوه کړي ځان

دیووالي اسلحه خورا کاري ده — په نفاق کې د بل گټه ده خپل زیان

که بقاء غواړي ملي وحدت یې شرط دئ — بې یووالي تدریجي مرگ ته روان

یا به حتماً یو ځای کیږي یا به ورك وي — د نقشې د مخه ټول افغانستان

د ریښا خبرې هر شنوانډا وري
د کمو د پاره ندئ دا بیان

(c) ketabton.com: The Digital Library

ذغاليان سوو

راته پېښ دئ هره ورځ نوئ سړدرد — د توږ مخو سکروګاز کړم ګرم، سـرد
لغوړنه سړدردي او سرچرخي ده — زړه مي رېږدي د نارنج په رنګ، رنګ زرد
هوائي سوم تکهاړئ مي په سر کښېږي — ترغوږ زومي تکان باسي مرد نامـرد
دکوټې ياران مي واړه هوايان دي — وکومک ته پيدا نسو بل همـدرد
آرام نلرم په سرکې مي برچې ځي — سرچرخيو کړم د ژوند څخه دلسرد
چې يې وويني تورمخي بدمي ايسي — زغالي کړم د تورمخو سکروګرد
زه د ژمي د ساړه جنګـه دار يږم — چې اخيستي سره لوي وي فرد، فـرد
د اسخت ژمي به خاوند پخير تېر کړي — د سکرومخ به وي توره په عمل کـرد

رنګ زردي به و ريشائه سرخرويي وي
که يو ځل يې د سکرو موسم کې طرد

(c) ketabton.com: The Digital Library

فراري عاشق

چي ځان نکړي د يار مخ ته سپلني
هغه کله عاشقان دي ړيښتني

ترچولو چي د جانان ومخ ته ګوري
هغه خوشي نندارچيان دي بهرني

که د مرګ سکلي د يار پر زنګانه وي
دا وصلت دئ مګر هو، زکندني

که وصلت د يار پي پري نيسود فراري سو
په قانون د عشق يې خپل ځان کړئ خوڼي

چي کوڅه د يار په اوښکو اوپاشي کړي
لري هسي تروي اوښکي شيريني

مرام کاته او تبسم يې نوی ژوند دئ
سل کلن زاړه به کړي شل کلني

عاشقان د يار ودرته ملنګان وي
چي پر د ښت ګرزي هغه دي ليوني

زما د عشق صفحه د يار په توصيف ډکه
له ښايسته د ريشاء اشناغي

(c) ketabton.com: The Digital Library

مردار خواره

مالیده خوري، هم ډېري، جواري خوري
کلنګي چرګه و چرګ واړه جاري خوري
چغالان بیا د چرګانو قاتلان دي
ترمنا یې ډېر چټک پر هواري خوري
دلاښو په ټلاښو کې بابنده ښکار کړي
طبیعت یې دئ چې هره مرداري خوري
اِشتها چې یې د حرص په ښورکې راغله
مرداري لا په خوړا مزه داري خوري
د هرچا مطلب خوړک دئ په ژوندون کې
یو په زور بل یې په ډېره هوښیاري خوري
څوک کوار، کراړ خوړک په حوصله کړي
څوک غوټې وهي خوړا یې تلواري خوري
رېښاء شکه د حرامخوړو ونکړې
حرام خوړ آخر پر سرواري کاري خوري

(c) ketabton.com: The Digital Library

تر کلکين راته ګوري

لامړنه دئ چي پر سر يې کيږي واړي
لا يې نه ويني چي ويني وهي داري
نامردان وي چي پر مړو توري راکاږي
پر راکښلي يې وي سري سترګي خونکاري
ښنګه زړه دئ چي دوړ ور په مرګ ښادي کا
او ړاباسي پسله له مرګه يې انداړي
دا نن څه زلزله ګډه په نړۍ ده
چي يې ښځي، نر وهي دغم کوکاري
دا د کم چپاول ګرو چپاول دئ
چي په سپينه ورځ نيولي يې دي لاري
پر ميدان باندي يې مخ نه ليدل کيږي
تماشا کړي په کلکين کي تر هنداري
ريښا دا سي تګماري په سترګو ويني
انسانان وژني لا ځان ګني خداي پاري

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګلګل میري

تجارت نن ورځ اکثره سود خوړې سوه
عقیدوکي پېښه داسي کمزوري سوه
که په هر قسم خوش مړي پیدا کیږي
د ده نکري تولېده يې رنځوري سوه
بې پیسو څه، بلمه مینه، الفت نسته
د روپو حب دئ چي ورکه مو، ورورې سوه
کیسه بړندي د بل د جېب يې کاږي
که څوک څیرسي د غه هم کیسه بړې سوه
د روپو ګوني په شاوړي و داوړي يې
حمالي ده چي يې نوم سوداګري سوه
سرمايې د خپل هیواده تښته باسي
واولس ته پاته خود دربدري سوه
حساب ورک دئ محاسب دئ ناخبره
ګډوډي، بې حسابي ګلګل میري سوه
ریشاء خپل ځان دي په لږ سره قانع کړه
ډیرول يې و بل چاته مزدوري سوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټوپک خپل و پردي نه پېژني

زړه چې د ټوپک وسوځي بل وژني
نه لري تمیز پره دي و خپل وژني
زړه کې چې یې بل داور لمبه سوله
څو چې زړه یخ نکي سل و شل وژني
کله سته تو پیر پرېږدي د انسان حیوان
خره وژني، غوایي، انسانان سل وژني
د ګټ ټوپک سنګدل انسان چې واخستۍ
خلګ پر کشمیر او پر کابل وژني
دوست و دښمن کله ټوپک پېژني
نه یې په پوښتنه نې توکل وژني
هر ټوپک و مرګ لره جوړ سوئ دئ
کله ډېر عاقل کله پاګل وژني
ورک دي وي ټوپک د کتارو سره
څکه تش لیدل یې ریشاټل وژني

بېوسه يو

زه بې وسه، ته بې وسه، دی بې وسه
موږ بې وسه سووچې دوی سوه ګل هوسه

نو به خود دوس دارانو ناخيرې وي
پر موږ شپېږي دروڼې مال يو په لسه

مچېچې که څوک چېچي دا دې عسل دئ
ښات خوچانه دې اخستي له مګسه

سې
چې بې وسه د خپل وس په جال کښې با
خدايهٔ وباسې کلهٔ د دوی له نسه

په يوه آذان يوه مسجد کې لمونځ کړي
مګر بعضې يې ولاړ وي بې اودسه

يو خواخوږئ زموږ د پاره پيدا انسو
په دې لويه کوړنۍ کې يو بې کسه

ريشاء بند دئ په قفس د بې وسۍ کې
فرياد ونه يې راوزي لـه قفسه

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

پر صراف کلپي نه چليږي

کوز بار کله تر منزله پورې رسيږي
تر هدف پورې پرلارې چپه کيږي
که کوټه سکه دې ورکړه و صراف ته
کلپي کله پر صراف باندې چليږي

د رښتياد باغو درختي وې پر بار
د دروا غو درختي وچې سې رژيږي
که د بله پې الغيچ کړه ځان ته کوټه
چې مصرف يې نکړې بل لره پاتيږي

چې پر لو تو باندې پورته پوخ ديوال سي
د بقاء اميد ترې مه کوه نړيږي
د خولې لار او د زړه لار چې يوه نه وي
اقرباء لا د هغو ځنځه بېليږي

ته پيربنه وايې ږيشاء کوږدې و دانسه
خو تر تا ستا مخاطب بنه په پوهيږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

راغله، ولاړه

مړي کړي مور مړي بيا به ياد نسي
غر ونړيدی بيا به ايستاد نسي
غم يې پر کور توره لېسکه وکښله
دومړي غم زده، سوچې به بنياد نسي
ډېرو نامردانو ډېر نامراده کړل
دا نامراده زړونه به د مراد نسي
يو وار چې سقوط سو اعتبار د چا
بيا به دوهم ځل د اعتماد نسي
يو ځل چې په مرګ په لحد ننوزي
هغوته د ژوند دوا ايجاد نسي
اوس يې سالګرې د مرګي ياد لري
ژوندي بايد پس له دې پياد نسي
سرې کړه ريشا، په رنګ وژاړه
شو غمخور پيدا د دې هيواد نسي

بدي خاطرې

راته پاته ډېرې بدي خاطرې دي
په غوږو کې د وحشي حیوان نارې دي

په لیدو سره آواز د خولې نه وزي
ګنګوره یم چې داخنګه قوارې دي

د خبرو مجال نه دئ راته پاته
یا د لاس او یا د سترګو اشارې دي

د غمجنو وښکو سیل پر مخ بهیږي
د زړګي د وینو پوره ته فوارې دي

د علاج دارو بې نه دئ پیدا سوئ
طبیبان نه د علاج، نه د چارې دي

ستا په داد خدائ رسیږي ریشا خواره
نور دي ټوله کوښښونه بې وارې دي

منافق

ځامخ چې درته ناست وي، جان، قربان به درته وايي
که دې سترګي سوې نهامي، بدګويي يې پس شا وي
هسي خلګ منافق وي، چې زړه، خوله يې يوه نه وه
ستاپر غم د ړ سره ژاړي، پشلا کوي خنداوي
په دوستۍ يې باور نسته، وي دوستي يې په دروغو
ظاهر ځان بولي تېروني، دښمني يې بيا په غلا وي
په ظاهر جار وقربان او په لباس يې خطا مسه
باطني خوی وخصلت يې، د انسان نه وي بلا وي
هوښ کوه! د هسي خلګو په ګفتار سره تېر نه وزې
چې وينا، عمل يې دواړه، يو د بل سره جلا وي
همېشه د صادقانو سره دوست وهمنشين سه
د کاذب او دروغجن څخه دوري دي دريشا" وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوږ لاس کوږ مغزی

د همت ښښتنان طمع د چا نکړي
شهامت به په خشم و سودا نکړي
نه کوږ لاس ؤ کوږ مغزی نیسي وچاته
او په لاس کی به د فقر عصا نکړي
بې همت وي چې د بله مفته غواړي
بې همته بیا هم وړکړه وړیا نکړي
خپله خوري خپله گټي لږ وي که ډیره
د بل مال لره به اوږ د لاس دغلا نکړي
دا کس نه دئ چه غیرت کې تر پښو لاندي
او پر خپلو لاسو، پښو اتکا نکړي
هسي ډیر مفت خواره سته په جامعه کښې
په دروا غو د اخبره ریشا نکړي

(c) ketabton.com: The Digital Library

برګ کټل

چې پر لاړ ځي برګ کټل یې څوروي
په پړه دي اشاره خپل یې څوروي
برګ کټلو یې پر سر اوړونه بل کړه
مغز جوش وخوړ کوګل یې څوروي

برګ کټل که وي څو وړځی ژغمل کیږي
په کلو کنداغ وهل یې څوروي
بیګانه وویې خپلوان دي بد راه کړي
چې رشتیا سي ګواکي بل یې څوروي

حق دئ چیري چي خپل ځان ورله تسلیم کړي
د سوتي په زور منل یې څوروي
ولي برګ، برګ وړته ګوري، خو انسان دئ
له دي لاري څه وتل یې څوروي

د وجدان دادګاه که هر چیري پیدا سوه
ریښا هم وړځي چي تل یې څوروي

(c) ketabton.com: The Digital Library

بنه انګور چغال وهي

څوک چې یې پر مېنځ هم یې پرنال وهي
خر د دوی د آس سره چهار نال وهي
وي به، چې د باغ قواله ستا شه وي
امّا، هغه بنه انګور چغـــال وهي
څوک وای چې حق دي منم وي غواړه
څوک بیا مخامخ دي ســـرمال وهي
چا ډامبري لار په څنو ورانه کـړه
بل بیا کښت ته مڅکه په دوپال وهي
ماغوبنته تعمیر دو منزله کـړمه
سړای میانځ کې جاهل بنا دیوال وهي
څه سو محتسب او شرعي دُرې
ولي په شلاخومي کوتوال وهي
غلیٔ سه ریشا فریاد وچاته کړې
تا خوهم پره دی هم اندیوال وهي

پښې نه پر ورځي

پښې هغه کږدیو ته بیانه ورځي
زړه چې یې هابرګ کوټه کوټلۍ دئ

لیري په دوربین کې ور معلومه سوه
توري دي کږدۍ کلۍ وټلۍ دئ

نه بلېږي اور په دې نغریو کې
دلته دوږخي اور لګېدلۍ دئ

پاته، تشه، توره سوله دامېنه
مېږي، او ښان نسته تللۍ کلۍ دئ

دلته پر لا ښو باندې کارګان ګرزي
شاو خوا اتڼ یې اچولۍ دئ

بیا به هغه دې مېنې ته راسي
یو ځل چې کوټه ورغورځېدلۍ دئ

ځي د ښامار اړخ ته اتراغ کوي
پلار د دې ښامار ریشا ځېچلي دئ

(c) ketabton.com: The Digital Library

آینده نتیجه

هر ډول مستي نن ورځ کولای سي
هر قسم ډېره په چا وهلای سي
تا نن دبې وسو واک اخیستی دی
خو له په یوه وندر تړلای سي
تا د صیاد په لوی تور اودلی دی
ته لا هوائي مرغان نیولای سي
داسي اسلحې دي سازي کړي دي
لیري و نږدې هدف ویشتلای سي
لوی کراته بازېږي چالاکي لري
هر ځای ځېل حریف راځمله ولای سي
حرص دي نه مړېږي چي هر څو نه خوري
هر څه په سرابنتوب سره خوړلای سي
ته که آینده ته نظر واچوی
څنګه نتیجه ځني ایستلای سي
وبنیه ریښتیا چي دا ته څوک بنیې؟
ما ته دا بنیلي راښوولای سي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

د بیت المال موزګان

کښېږدی ژر تلکي موزګانو ته
دا د بیت المال رشوت خورانو ته
وې نیسئ تر څنګ عدل تې وسپارئ
ورکړئ سزاګاني خائینانو ته
ونغاړئ کمبله د فساد، رشوت
وغورځوئ فرش و صادقانو ته
چاکه د ملت په سر سودا کول
مه ورکوئ سر دې تاجرانو ته
چاکه حقیقت په توپک وویشتي
تېنګه چکه ورکړئ جاهلانو ته
هرڅوک چې خدمت په صداقت کوي
وسپارئ اختیار و خادمانو ته
نن ورځ رېښا هر ملت پوه سوئ دئ
ځان به خوشي نکړي ناپوهانو ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه شرم نه حیا

مخ دي پرته کړه د هرچا میراث خوړه
حرام خوړ تاته وایمه مخ توره

د عالمه دي نه شرم، نه وا یه سته
چې د بل پیتی دي لاندې کړ په زوره

جنتونه جوړوې د ځان د پاره
نه بېږېږې د دوزخ له سخته اوره؟

په ژوندني که دې غاړې خلاصې نکړې
نه خلاصېږې پسله مرګه روږد پوره

د سیسې دې زما د ځکې، باغ کړې جوړې
تاکره لاندې زره دې وایستم ذکوره

ولې د و مرې بې غوړې سوه په جهان کې؟
ولې نسوه د ظالم کاسه نسکوره؟

د ریشاد زړه د خروښه غلبلې دې
د فشار حمله بې واستوې ترګوره

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library